

אך קרה מה שקרה, התפתח בארץ ענף חקלאי חדש וחשוב, הוא גידול בקר לבשר. והוא נזדקק מתחילה ליבוא בקר מבוגר וצעיר ודוקא מארצות בעלות רמה וטרינרית נמוכה ותפוצת ברוצלואיס גדולה, בעיקר טורקיה וארצות מעבר הגבול. התהליך הזה של יבוא בקר מארצות אלה אינו נפסק — אדרבא — הוא הולך ומתרחב וה־דרישה לבקר לבשר הולכת וגוברת, ואתו הסכנה של הפצת ברוצלואיס בין עדרינו. רבות דובר על הסכנה הזאת מיבוא בקר מארצות בלתי מפותחות. הומלץ לוותר על היבוא הזה בכלל ולמנוע בדרך זו את הסכנה של ברוצ־לוסיס בבקר. המצב האקונומי אינו מרשה לנו ויתור כזה. ויחד עם כל אמצעי הזהירות שערכם מוגבל ביותר בעת יבוא המוני — נשאת לנו רק הברירה של שימוש נמרץ וזהיר באותו הזמן בחיסון ב־19.

ד"ר ש. פרוינדר

מנהל אגף בעלי החיים

לקיים את המצב האידיאלי הזה. גם בארצות הברית וגם בארצות אירופה רבות מחלת בנג נפוצה מאד. בעת יבוא המוני כפי שנאלצנו להסכים לו — השיטה של „בחן והרחק" היתה מביאה בלי כל ספק להתפשטות ענקית של ברוצלואיס. אחרי ויכוחים רבים ואחרי נסיעת לימוד בארצות הברית ובאירופה המלצתי על השימוש בחיסון באמצעות תרכיב זן 19. הבוקרים והרופאים ברור במ הסכימו ומאז שנת 1950 הזרקנו בקר מכל הגילים, — היות ולא היתה כל אפשרות ולא היה כל הגיון להצטמצם לחיסון עגלות ולהשאיר מב־כירות ופרות מופקרות למחלה.

תקוותנו היתה שבעוד מספר קטן של שנים (חשבנו חמש) ייווצרו עדריים מחוסנים ונוכל לחזור לשיטה הנהוגה קודם לכן — כלומר בדיקת דם, חיסול המגיבות, והסגר מרצון של המש־קים.

אילו נפסק היבוא, אין כל ספק שהיינו יכולים לפעול בהתאם לתכנית זו.

ועוד בשאלת הערכת המזונות

מן הראוי שנביא לידיעת בוקרינו את דעתם של מינארד ולוסלי, חוקרי תזונה אמריקאיים, בשאלת הנידונה.

„המיגבלה של שיטת ח. כ. נ. (T. D. N.) כאמת־מידה לערך האנרגטי של המזון היא בכך שאין היא מביאה בחשבון את כל שאר ההפסדים, כגון אלה שבשנתן והגאות לגבי בהמות אוכל־עשב, ומה שחשוב ביותר — את הפסדי החום. ההפסדים האלה הם באופן יחסי גדולים יותר במספוא הגס מאשר במזון המרוכז, ומכאן המסקנה שק"ג אחד של ח. כ. נ. במספוא גס, ערכו המזוני למטרות פרודוקטיביות הוא פחות בהרבה מאשר ק"ג של ח. כ. נ. שבמזונות מרוכזים. עובדה זו הוכחה ואושרה בדרך ניסויית עוד בשנת 1888 ע"י וולף, אולם ההכרה בחיקף ההפרש וחשיבותו למעשה באה בעקב הניסויים התדשיים, כגון אלה של סמיט וחבריו. במחקר סטטיסטי מציינים מור וחבריו שהיחס בין ח. כ. נ. לאנרגיה נטו הוא בערך כדלהלן:

1 פאונד של ח. כ. נ. בגרגרי תירס = 1 תרם של אנרגיה נטו;

1 פאונד של ח. כ. נ. בשחת טובה = 0.75 תרם של אנרגיה נטו;

1 פאונד של ח. כ. נ. במספוא גס דל = 0.50 תרם של אנרגיה נטו;

ממילא מובן שבמקרה והמספוא הגס, וביחוד מספוא גס דל, מוגש במנה במקום מזון מרוכז, פוחת בשיעור ניכר הערך הפרודוקטיבי של המנה כשחילופים אלה נעשים על בסיס ה־ח. כ. נ. עובדה זו חשובה בתזונה למעשה וכן בניסויים, כשנעשים שינויים בכמויות היחסיות של מספוא גס ומזון מרוכז בתפריט, או כשחלים שינויים בטיב המספוא הגס המוגש.

ההכרה במיגבלה זו שבשיטת ההערכה לפי ח. כ. נ. משמשת סיבה חשובה לכך שבזמן האחרון מוקדשת תשומת לב פעילה לשיטות הערכה אחרות שמביאות בחשבון את יתר ההפסדים בניצול המזון.

הועתק מספרם של — Myanard, Loosli

עמודים 305—306 — Animal Nutrition

מהדורה IV משנת 1956